

وضعیت حقوق بشر در افغانستان:

گزارش تازه جولای – سپتمبر ۲۰۲۶

کمیشنی عالی حقوق بشر
سازمان ملل متحد

هیئت معاونت
سازمان ملل متحد در افغانستان

استفاده از ترانسپورت عامه با محرم همراهی می شوند و در هنگام شام به بازار نمی روند.

در ۲۷ سپتمبر، سخنگوی وزارت امر بالمعروف و نهی عن المنکر/د/ره حاکم سیف الاسلام خیبر، ظاهراً بازداشت زنان و دختران در هرات و کابل را در رابطه با الزامیت حجاب تایید کرده، در یک مصاحبه با تلویزیون آمو بیان داشت که: «رعایت نکردن حجاب، خود یک جرم بسیاری جدی است... حجاب یک وجیبه دینی است و قوانین نافذ در افغانستان نیز تصریح می کنند که زنان مسلمان باید حجاب را رعایت نمایند. «آنان باید از موی سر تا ناخن پا پوشیده باشند.»^{۱۰}

در مصاحبه رسانه‌ای دوم با دویچه‌وله در ۲۷ سپتمبر، سخنگوی اضافه نمود: «زنی که حجاب را رعایت نمی کند و دستگیر می شود، مجرم است. زیرا آنان از این موضوع آگاهند و در مورد [آن] به آنان اطلاع داده شده است، و همه باور دارند که حجاب حکم اسلام است. هنگامی آن را رعایت نمی کنند، مجرم اند.»^{۱۱}

آزادی گشت وگذار

بخش حقوق بشر یوناما مواردی که در آن محتسبین امر بالمعروف و نهی عن المنکر/د/ره حاکم از ورود زنان به کلینیک های صحتی و فروشگاهها بخاطر نداشتن محرم جلوگیری نموده بودند، را مستند نمود. بطور مثال:

- در ۸ آگست، در ولایت پروان، محتسبین امر بالمعروف و نهی عن المنکر/د/ره حاکم از ورود دو زن به یک مرکز صحتی به دلیل همراهی نشدن توسط محرم، جلوگیری نمودند.

- در ۱۷ آگست، در ولایت هلمند، محتسبین امر بالمعروف و نهی عن المنکر/د/ره حاکم از ورود یک زن به یک مارکیت به دلیل نداشتن محرم، جلوگیری نمودند.

مقامات/د/ره حاکم همچنان اظهاراتی را به صورت علنی مطرح کردند که در آن از زنان خواسته می شد در خانه بمانند، از شوهران خود اطاعت و به آنان خدمت نمایند.

- در ۶ آگست، وزارت حج و اوقات/د/ره حاکم، خطبه نماز جمعه ۷ آگست ۲۰۲۶ را برای امامان مساجد در سراسر کشور منتشر نمود.^{۱۲} در این خطبه بیان شده بود که زنان باید از شوهران خود اطاعت کنند، در خانه بمانند و

بدون اجازه شوهران شان از خانه خارج نشوند، و اینکه خدمت زنان به شوهران شان وجیبه الزامی در اسلام می باشد.

- در ۱۶ آگست، وزارت عدلیه/د/ره حاکم «نصاب واعظان»^{۱۳} را در حساب اکس خود شریک ساخت که بیان می داشت: «شوهر حاکم زن است، و زن مکلف است شوهر خود را خوشحال نگاه دارد.»^{۱۴} این نصاب همچنان واعظان را موظف می سازد تا «به مردان امر کنند تا زنان تحت سرپرستی خود را وادار سازند که هنگام مواجه شدن با غیر-محرم، حجاب را رعایت نمایند.»

اشتغال

ذبیح الله مجاهد سخنگوی مقامات/د/ره حاکم در یک مصاحبه ای رسانه ای با بی بی سی که در ۱۶ آگست منتشر گردید، در رابطه به حق کار زنان، اظهار نظر کرده و بیان داشت: «...این حق زن نیست تا در دفتر کار کند؛ حق زن در چارچوب شریعت حفظ کرامت او است. فعلاً، زنان در بخش های متفاوت (شفابخانه ها، آموزش، پولیس، پاسپورت، و میدان های هوایی)، هرجایی که ضروری است و شریعت آن را ضروری می پندارد، کار می نمایند.»^{۱۵}

دسترسی به دفاتر ملل متحد

در ۷ سپتمبر، یک سال از زمانی گذشت که مقامات/د/ره حاکم از دسترسی زنان افغان، از جمله کارکنان اناث افغان ملل متحد، به دفاتر ملل متحد در سراسر کشور جلوگیری نمودند.

واقعات در امتداد سرحد

از ۱ اکتوبر ۲۰۲۵ تا ۳۰ سپتمبر، ۵۱۲ فرد ملکی کشته و ۱،۲۳۶ فرد ملکی دیگر در نتیجه واقعات در امتداد سرحد زخمی شده اند.

بین ۱ جولای تا ۳۰ سپتمبر، واقعات در امتداد سرحد منجر به تلفات ملکی ۳۳ تن (۱۳ کشته، ۲۰ زخمی) گردید.

- در ۹ جولای، حوالی ساعت ۱۰ صبح، در ولایت ننگرهار، ولسوالی دُرَبابا، ساحه گاگره برگوری، چره مرعی توپخانه شلیک شده توسط نیروهای نظامی

[۱۰] ویب سایت تلویزیون آمو (<https://amu.tv/۲۵۳۲۲۹/>).

[۱۱] دویچه‌وله، طالبان: زنی که حجاب نمی کنند "مجرم اند" (۲۷ سپتمبر ۲۰۲۶). قابل دسترس در: p.dw.com/p/۵NSox

[۱۲] حساب اکس وزارت حج و اوقاف (<https://x.com/mohiaAfghan/status/۲۰۸۵۲۳۰۵۰۵۵۸۷۳۴۳۷۴۹?s=۲۰>).

[۱۳] حساب اکس وزارت عدلیه (<https://x.com/MojAfghanistan/status/۲۰۸۸۸۷۱۵۰۳۶۶۴۱۷۷۵۹۳?s=۲۰>).

[۱۴] نصاب موعظان، جریده رسمی شماره (۱۴۹۵)، مورخ ۴ جولای ۲۰۲۶، فصل دوم، صفحه ۸۲.

[۱۵] حساب یوتیوب بی بی سی پشتو (<https://www.youtube.com/watch?si=۰۰fFSkM-vr۳XHuk-&v=۹JVTLYoD۴zM&feature=youtu.be>).

پاکستان در درگیری با نیروهای امنیتی / اداره حاکم افغانستان، منجر به زخمی شدن یک مرد ملکی در ساحه گردید.

- در ۲۱ سپتمبر، حوالی ساعت ۳:۳۰ صبح، در ولایت کنر، ولسوالی نورگل، ساحه پتان، نیروهای نظامی پاکستان حمله هوایی انجام دادند که یک خانه را مورد اصابت قرار داد. این حمله منجر به کشته شدن سه فرد ملکی (یک زن، یک مرد و یک دختر ۱۶ ساله) و زخمی شدن چهار فرد ملکی (یک زن، دو مرد و یک پسر چهارساله) گردید.

- در ۲۷ سپتمبر، در ولایت پکتیکا، ولسوالی برمل، ساحه انگور اده، نیروهای نظامی پاکستان به سه مرد که پیاده به سوی خانه می رفتند، شلیک کردند. یکی از آنها کشته شد.

- در شب ۳۰ سپتمبر/۱ اکتوبر، در ولایت کنر، ولسوالی شلتان، ساحه دره چوگام، نیروهای نظامی پاکستان حمله هوایی انجام دادند که یک خانه را مورد اصابت قرار داده و منجر به کشته شدن شش فرد ملکی (سه دختر، دو پسر و یک مرد) و زخمی شدن سه فرد ملکی دیگر (دو زن و یک دختر) گردید.

- در شب ۳۰ سپتمبر/۱ اکتوبر، در ولایت هلمند، ولسوالی گرمسیر، قریه سفر، حمله هوایی انجام شده توسط نیروهای نظامی پاکستان، ساختمان های رهايشی را مورد اصابت قرار داد، که منجر به کشته شدن چهار فرد ملکی (دو دختر، یک پسر و یک زن) و زخمی شدن ۱۲ فرد ملکی دیگر (هفت دختر، چهار پسر و یک زن) گردید.

بخش حقوق بشر یوناما همچنان زخمی شدن چهار فرد ملکی در نتیجه انفجار مواد منفجره تعبیه شده فشاری در امتداد سرحد را مستند نمود.

- در ۶ آگست، در ولایت کنر، ولسوالی دانگام، ساحه بُن شاهی، یک پسر ۱۶ ساله که مصروف چراندن مواشی بود، بالای مواد منفجره تعبیه شده فشاری پا گذاشت و زخمی شد.

- در ۲۳ آگست، در ولایت کنر، ولسوالی دانگام، ساحه لرسورگمر، یک پسر ۱۰ ساله هنگامی زخمی شد که یک گاو در حالی که می چرید، بالای مواد منفجره تعبیه شده فشاری پا

گذاشت و منجر به منفجر شدن آن و اصابت پسر گردید.

- در ۲۸ آگست، در ولایت کنر، ولسوالی مروره، ساحه باراولو، یک مرد که مصروف چراندن مواشی بود، بالای مواد منفجره تعبیه شده فشاری پا گذاشت و زخمی شد.

- در ۳ سپتمبر، در ولایت کنر، ولسوالی مروره، ساحه ترخه اوبه، یک پسر ۱۶ ساله که مصروف چراندن مواشی بود، بالای مواد منفجره تعبیه شده فشاری پا گذاشت و زخمی شد.

مقامات حکومت پیشین و اعضای پیشین نیروهای ملی دفاعی و امنیتی افغانستان

بین ۱ جولای تا ۳۰ سپتمبر، بخش حقوق بشر یوناما حداقل ۱۴ مورد دستگیری و بازداشت خودسرانه و حداقل چهار مورد قتل اعضای پیشین نیروهای ملی دفاعی و امنیتی افغانستان، را مستند نمود.

مقامات حکومت پیشین و اعضای پیشین نیروهای ملی دفاعی و امنیتی افغانستان که به افغانستان عودت می نمایند، باوجود عفو عمومی اعلام شده توسط مقامات / اداره حاکم در آگست ۲۰۲۱، پس از عودت در معرض نقض های حقوق بشری قرار می گیرند. بطورمثال:

- در ۹ جولای، در ولایت پکتیکا، یک مرد مرتبط با حکومت پیشین توسط افراد مسلح ناشناس هدف گلوله قرار گرفت و کشته شد. وی حدود سه هفته قبل از ایران به افغانستان عودت نموده بود.

- در ۱۸ جولای، در ولایت خوست، یک عضو پیشین قطعه محافظت خوست هنگامی که با خانواده اش مصروف تفریح بود، توسط افراد مسلح ناشناس هدف گلوله قرار گرفت و کشته شد. وی ده روز قبل از ایالات متحده به افغانستان عودت نموده بود.

- در ۲۸ جولای، در کابل، ریاست عمومی استخبارات / اداره حاکم یک عضو پیشین پولیس ملی افغانستان و منتقد صریح مقامات / اداره حاکم را در میدان هوایی بین المللی کابل دستگیر نمود. این مرد از خارج به کشور عودت می نمود. دلایل دستگیری وی نامعلوم اند.

مجازات بدنی

در ۲۲ اپریل، ستره محکمه/داره حاکم نشر اعلامیه‌های عمومی مجازات بدنی را در حساب‌های اجتماعی و وبسایت اش متوقف کرد.

بین ۱ جولای تا ۳۰ سپتمبر، بخش حقوق بشر یوناما مجازات بدنی قضایی علیه ۲۸ فرد (۲۲ مرد، شش زن) را مستند نمود. بطور مثال، در ۴ آگست، در ولایت غزنی، ولسوالی جاغوری، محکمه ابتدائیه/داره حاکم چهار مرد و یک زن را، هریک را بین ۳۶ تا ۳۹ بار، شلاق زد. آنان به جرایم متفاوت، از جمله سرقت و روابط خارج-از-ازدواج، محکوم شده بودند. مجازات در حضور مقامات و قضات/داره حاکم و شماری از عوام تطبیق شد. افراد حاضر از تصویربرداری و فلم‌برداری مجازات منع شده بودند.

کارزارهای محو کشت کوکنار در بدخشان

مقامات/داره حاکم به کارزارهای خویش علیه کشت کوکنار در ولایت بدخشان ادامه دادند. ۱۶ در ۱ آگست، در ولسوالی یفتل، ساحه بازار اتفاق، نیروهای ویژه وزارت داخله/داره حاکم تلاش نمودند مردی را که به انتقال کوکنار متهم بود، دستگیر نمایند. این مرد فرار نمود و پس از آن، نیروهای ویژه وزارت داخله/داره حاکم تلاش کردند مادر وی را تلاشی نمایند. این اقدام باشندگان محل را خشمگین ساخت و آنان دست به اعتراض زدند.

این اعتراض به خشونت کشیده شد، و نیروهای ویژه/داره حاکم بر باشندگان محل آتش گشودند که منجر به کشته شدن دو مرد و زخمی شدن هشت تن دیگر و یک زخمی گردید. گزارش شده است که افراد ناشناس دو افسر نیروهای ویژه/داره حاکم را هدف گلوله قرار داده و کشتند.

آزادی رسانه‌ها

در ۲ آگست، وزارت اطلاعات و فرهنگ/داره حاکم به نمایندگان رسانه‌ها دستور داد تا گرامیداشت از روز ۱۵ آگست ۲۰۲۱، به قدرت رسیدن طالبان در افغانستان، را پوشش دهند و برنامه‌های را در باره دست‌آوردهای مقامات/داره حاکم و نیز «ظلم‌ها و خشونت‌هایی» ارتکاب یافته در دوره جمهوریته تهیه و نشر کنند.^{۱۷}

بین ۱ جولای تا ۳۰ سپتمبر، فعالیت رسانه‌های متعددی به حالت تعلیق درآمد، بعضاً بدون آنکه به‌صورت روشن از دلیل آن آگاه شوند. هیچ طرزالعمل مشخصی نیز وجود ندارد تا براساس آن رسانه‌ها نسبت به متوقف شدن فعالیت‌هایشان اعتراض نمایند.

- در ۲۷ جولای، در شهر کابل، وزارت عدلیه/داره حاکم فعالیت رادیو اصلاح را به دلیل نام آن (اصلاح گروه سیاسی در دوره جمهوریته بود) به حالت تعلیق درآورد. فعالیت این استیشن رادیو همچنان متوقف است.
- در ۲۶ آگست، ریاست عمومی استخبارات/داره حاکم مرکز رسانه‌های لاپیس را ظاهراً به دلیل وابستگی آن به رسانه‌های مستقر در خارج از کشور مسدود کرد.
- در ۶ سپتمبر، در شهر کابل، مقامات/داره حاکم فعالیت شبکه تلویزیونی راه فردا متعلق به شیعیان را به حالت تعلیق درآورد. پیش از این در سال ۲۰۲۱، وزارت اطلاعات و فرهنگ/داره حاکم فعالیت شبکه تلویزیونی راه فردا را از ۲۸ فبروری تا ۲۱ جون به حالت تعلیق درآورده بود، زیرا رییس این شبکه علناً اعلام کرده بود که اقدام نظامی پاکستان علیه غیرنظامیان افغان مؤجه است و عملیات تلافی‌جویانه مقامات/داره حاکم علیه پاکستان را محکوم کرده بود.^{۱۸}
- شبکه تلویزیونی تمدن که از ۲۳ جون بدینسو مسدود شده بود، فعالیت خویش را از طریق یک پلتفرم آنلاین خارج از کشور از سر گرفت.

خبرنگاران و کارکنان رسانه‌ها همچنان در جریان کارشان با دستگیری خودسرانه مواجه هستند. در ۵ آگست، در ولایت بدخشان، ریاست عمومی استخبارات/داره حاکم یک خبرنگار را دستگیر کرد زیرا وی از برخورد تبعیض آمیز مقامات/داره حاکم با باشندگان ولایت بدخشان انتقاد کرده بود. او در ۶ آگست رها شد. یک خبرنگار دیگر که در ۲۴ جولای ۲۰۲۵ دستگیر شده بود، همچنان در توقیف ریاست عمومی استخبارات/داره حاکم به سر می برد بدون اینکه از سوی محکمه محکوم شده باشد.

[۱۶] همچنان مراجعه نمایید به: یوناما، وضعیت حقوق بشر در افغانستان: گزارش تازه اپریل - جون ۲۰۲۱، ۲۸ جولای ۲۰۲۱، قابل دسترس در -

<https://unama.unmissions.org/sites/default/files/۲۰۲۱-۰۷/ENGLISH - Update on human rights in Afghanistan - April-June ۲۰۲۱.pdf>

[۱۷] صفحه ایکس وزارت اطلاعات و فرهنگ/داره حاکم (<https://x.com/MoICAfghanistan/status/۲۰۸۳۸۹۸۴۵۹۸۷۰۹۲۱۱۱۵>).

[۱۸] صفحه ایکس سخنگوی وزارت اطلاعات و فرهنگ/داره حاکم (https://x.com/K_Ghufran_۴۱۵/status/۲۰۲۷۸۱۸۷۲۹۹۶۳۱۹۶۵۶۶).

واقعات مرتبط به نهادهای وابسته به جامعه شیعه

در جریان ماه سپتمبر، بخش حقوق بشر یوناما یک سلسله واقعاتی را مستندسازی کرد که در آن کارکنان نهادهای وابسته به جامعه شیعه دستگیر شدند و نهادهای مجبور شدند تا فعالیت شان را توقف دهند. گفته می شود که این دستگیری ها و مسدود کردن نهادهای به دلیل تصرف زمین های که مقامات /د/ر حاکم ادعای مالکیت آن را داشتند، صورت گرفته است.

- در ۵ سپتمبر، در شهر کابل، سرک دارالامان، کارکنان وزارت عدلیه /د/ر حاکم همراه با نیروهای امنیتی /د/ر حاکم ۲۸ کارمند ذکور پوهنتون خاتم النبیین وابسته به اهل تشیع را دستگیر کردند، این نهاد وابسته به جامعه شیعه است. چهار استاد در همان روز رها شدند، در حالیکه ۲۴ تن دیگر به در ۸ و ۹ سپتمبر رها شدند. در ۱۶ سپتمبر، در شهر کابل، وزارت تحصیلات عالی /د/ر حاکم جواز فعالیت پوهنتون خاتم النبیین در کابل و شاخه آن را در ولایت غزنی لغو کرد. سخنگوی وزارت تحصیلات عالی /د/ر حاکم در صحبت با رسانه ها اظهار داشت که جواز این رسانه به دلیل «نقض مستمر مقررات قابل تطبیق و عدم اجرای تدابیر اصلاحی با وجود مجالس و اخطارهای متعدد از سوی این وزارت» لغو شده است.^{۱۹}

- بین ۶ تا ۹ سپتمبر، بخش حقوق بشر یوناما توقیف حداقل شش تن دیگر را در ارتباط به حادثه پوهنتون خاتم النبیین مستندسازی کرد. گفته می شود این افراد بخاطر تحت توقیف قرار گرفته بودند که اقدامات مقامات /د/ر حاکم در خصوص پوهنتون خاتم النبیین را مورد انتقاد قرار داده و یا هم به آن اعتراض کرده بودند. این افراد برای مدت چندین ساعت تا هفت روز توقیف شده بودند.

- در ۱۹ سپتمبر، در شهر کابل، منطقه قلعه ناظر، وزات عدلیه /د/ر حاکم شش کارمند مدرسه و مجتمع فرهنگی الانبیاء را دستگیر کردند. آنها در همان روز رها شدند. وزارت عدلیه /د/ر حاکم سایر شاگردان را بیرون کردند و مدرسه الانبیاء را بستند.

- در ۲۷ سپتمبر، در نقاط مختلف غرب شهر کابل، وزارت عدلیه /د/ر حاکم هفت مرکز را که عمدتاً به جامعه شیعیان خدمات ارائه می کردند، مسدود کرد: یک کلینیک صحتی، دو نهاد تعلیمی، یک کلب ورزشی، دو مدرسه و یک باب مسجد.

امر بالمعروف و نهی عن المنکر

بین ۱ جولای تا ۳۰ سپتمبر، بخش حقوق بشر یوناما حداقل ۴۴۳ مورد دستگیری و توقیف خودسرانه و ۹۷ مورد بدرفتاری با زنان و مردان افغان توسط مأموران امر بالمعروف و نهی عن المنکر /د/ر حاکم را مستندسازی کرد که عمدتاً بنابر دلایل ذیل صورت گرفته است: ادعای نقض دستورالعمل حجاب (برای زنان)، کوتاه کردن ریش /«اصلاح مو به سبک «غربی» (برای مردان)، عدم شرکت در نماز جماعت در مسجد و نواختن یا گوش دادن به موسیقی.

ماده ۲۴(۱)(۶) قانون امر بالمعروف و نهی عن المنکر صراحت دارد که فردی که مرتکب منکرات شود ممکن است تا سه روز حبس شود. بخش حقوق بشر یوناما برخی از قضایای را مستندسازی کرد که در آن افراد متهم به نقض مفاد این قانون مجازاتی که از سه روز مقرر شده بیشتر بوده، دریافت کرده اند.

- در ۱۷ آگست، در ولایت پکتیکا، ولسوالی یوسف خیل، بازار علی آباد، ریاست امر بالمعروف و نهی عن المنکر /د/ر حاکم دو سلمان را برای مدت یک ماه توقیف کردند. آنها به کوتاه کردن ریش و اصلاح موی مشتریان به سبک غربی متهم بودند.
- در ۲۱ آگست، در ولایت ننگرهار، ولسوالی رودات، منطقه بازار حصار شاهی، ریاست امر بالمعروف و نهی عن المنکر حدود ۱۰۰ دکان را بستند. دلیل بستن این دکانین عدم اشتراک دکانداران در نماز جماعت بود.

قانون شرطه [پولیس]

در ۲۲ آگست، وزارت عدلیه /د/ر حاکم قانون شرطه [پولیس] را در جریده رسمی شماره ۱۴۹۶ نشر کرد.^{۲۰} این قانون وظایف منسوبین پولیس را توضیح می دهد از جمله: حفظ امنیت، برخورد با زندانیان در هنگام دستگیری و توقیف، نحوه برخورد با اطفال متخلف، و جلوگیری از مواد مخدر و قاچاق انسان. صلاحیت های پولیس در زمینه استفاده از زور و وسایل، به شمول اسلحه، نیز در این

[۱۹] صفحه ایکس صدای هندوکش (پشتو) (https://x.com/HG_429/status/210176713093067314?s=20).

[۲۰] صفحه ایکس وزارت عدلیه /د/ر حاکم (<https://x.com/MojAfghanistan/status/209164772011908008?s=20>).

قانون تعریف شده است. شایان ذکر است:

- ماده ۲(۶) جرم را به عنوان هرگونه تخلف از فعلی تعریف می کند که از سوی رهبری طالبان در امور مربوط به امنیت و نظم عامه، مأمور به و یا ممنوع عنه باشد.
- ماده ۱۶ تصریح می دارد که اگر طفل زیر سن هفت سال مرتکب جرم شود مجازات نخواهد شد، ولی در صورتیکه با جرم وی زیان یا خساره مالی وارد شده باشد، به محکمه راجع خواهد شد. همچنان بیان می دارد طفلی که هفت سال یا بیشتر سن داشته ولی به سن بلوغ نرسیده باشد، باید به والدین/سرپرست سپرده شود مشروط بر اینکه اصلاح طفل با سپردن به والدین/سرپرست طور معقول تضمین گردد. در غیر این صورت طفل به مرکز اصلاح و تربیه اطفال (دارالتأدیب) سپرده خواهد شد.
- ماده ۱۴(۲) تصریح می دارد هیچ شخصی اجازه ندارد که «بدون حکم قضایی از محکمه ذیصلاح» فرد توقیف شده یا متهمی را با چوب، دُرّه، کیبل، یا هر وسیله دیگری بزند یا وی را طور دیگر تعذیب نماید. ماده ۱۴(۳) همچنان تصریح می دارد که منسویین پولیس حق ندارند که در زندان ها زندانیان را اعم از زندانیان سیاسی یا جنایی بدون فیصله قطعی محکمه سزا دهد.
- ماده ۴۱ به مسوولان امنیتی صلاحیت می دهد تا با استفاده از روش های مختلف «متهم را اصلاح کند» از جمله: تنبیه و توصیه آنها با استفاده از الفاظ قهرآمیز؛ مجبور کردن آنها به توبه کردن؛ تهدید کردن آنها به مرگ (برای افراد متهم به «جرائم بزرگ»).
- مواد ۳۷، ۳۸ و ۳۹ به منسویین پولیس صلاحیت می دهد که از زور استفاده کنند - از جمله آب پاش ها، اسلحه ها و مواد منفلقه و انفجاری - «هنگام ضرورت»؛ «به منظور تامین امنیت و نظم عامه»؛ «حین جنگ مسلحانه» و «حین بغاوت و ارتکاب جرائم مسلحانه ضد امنیت».

- ماده ۵۰ هر نوع مظاهره را منع می کند. در ۲ سپتمبر، سخنگوی مقامات/داره حاکم اظهار داشت: «[...] مظاهره در قانون اسلامی جایگاهی ندارد زیرا تظاهرات مربوط به جوامعی است که در آن قوانین جداگانه حاکم است مثلاً، در دموکراسی یا جمهوریت ها گنجایشی خواهد داشت. در نظام اسلامی اگر اعتراض سالم باشد، باید به ارگان های مربوطه راجع شود. ولی باید از ضیاع وقت مردم و تلف شدن اموال مردم، گدودی و بی بندوباری جلوگیری شود.»^{۲۱}

حقوق زندانیان

در ۲۷ آگست، ستره محکمه/داره حاکم اعلام کرد که بر اساس حکم رهبر طالبان و هدایت قاضی القضاات ستره محکمه/داره حاکم به مناسب پنجمین سالگرد به قدرت رسیدن آنان در ۱۵ آگست ۲۰۲۱ [طالبان]، ۴,۲۴۹ تن از زندانیان از زندان ها آزاد و مدت حبس ۴,۰۵۰ زندانی دیگر کاهش یافت.^{۲۲} در همان روز، معاون سخنگوی ستره محکمه/داره حاکم اعلام نمود که در جریان پنج سال گذشته مجموعاً ۱۶,۴۶۸ تن از زندانیان عفو و مدت حبس ۱۱,۱۵۹ تن دیگر کاهش داده شده است.^{۲۳}

اعلامیه های مقامات/داره حاکم در خصوص اجراءات عدلی

در ۲۰ جولای، وزارت عدلیه/داره حاکم در یک نشست رهبری اعلام نمود که وزیر عدلیه/داره حاکم بر ضرورت تسریع روند قانونگذاری، اهمیت تسوید و بازنگری دقیق اسناد تقنینی و حصول اطمینان از مطابقت آنها با شریعت و منابع معتبر فقه اسلامی تأکید کرد.^{۲۴} مقامات/داره حاکم اعلام کرده بودند که آنها قوانین تصویب شده حکومت افغانستان را برای ارزیابی مطابقت آنها با شریعت بازنگری خواهند کرد، اما در مورد پیشرفت این روند بازنگری به طور علنی ابراز نظر نکرده اند.

در ۵ آگست، وزارت عدلیه/داره حاکم اعلام کرد که از ۱۷ جون الی ۱۶ جولای ۲۰۲۶، ریاست مساعدت های حقوقی این وزارت در ۱۰۹ جلسه قضایی محاکم اشتراک، ۳۵۵ قضیه را پیگیری و برای ۵۲ متقاضی مشوره های حقوقی ارائه کرده و همچنین طی این مدت ۴۱ جلسه آگاهی دهی برگزار نموده است.^{۲۵}

[۲۱] ویدیو یوتیوب مرکز اطلاعات و رسانه های حکومت افغانستان (<https://www.youtube.com/watch?v=AVxcbkjn-JA>).

[۲۲] صفحه ایکس ستره محکمه/داره حاکم (https://x.com/SupremeCourt_af/status/۲۰۹۲۵۳۷۶۲۷۲۵۷۹۴۲۵۱?s=۲۰).

[۲۳] صفحه ایکس معاون سخنگوی ستره محکمه/داره حاکم (<https://x.com/Mansoorh321/status/۲۰۹۲۸۳۹۸۹۵۲۱۵۵۲۶۲۳۰?s=۲۰>).

[۲۴] صفحه ایکس وزارت عدلیه/داره حاکم (<https://x.com/MojAfghanistan/status/۲۰۷۹۱۴۹۵۰۵۶۵۶۶۲۷۴۷۴?s=۲۰>).

[۲۵] صفحه ایکس وزارت عدلیه/داره حاکم (<https://x.com/MojAfghanistan/status/۲۰۸۴۸۷۵۰۰۸۱۳۶۲۴۸۵۳۳?s=۲۰>).

(<https://x.com/MojAfghanistan/status/۲۰۸۴۸۷۲۳۱۸۶۸۲۳۳۲۵۵?s=۲۰>).

در ۲۶ سپتمبر، ستره محکمه‌/داره حاکم مصاحبه‌ای را با رئیس تحریرات خود در مورد نقش و مسؤولیت‌های مدیریت عمومی عرایض ستره محکمه نشر کرد؛ در این مصاحبه وی اظهار داشت که عرایض عفو و کاهش مجازات در موضوعات جزایی، بر اساس مجازات صادر شده، مدت حبس سپری‌شده و همچنان رفتار، اصلاح و وضعیت صبحی زندانی مورد ارزیابی قرار خواهند گرفت.^{۲۶}

در ۲۹ سپتمبر، وزارت عدلیه‌/داره حاکم لایحه شوری علما را در جریده رسمی شماره ۱۵۰۰ منتشر کرد. این لایحه مقرر می‌دارد که شوراها می‌توانند از عملکرد مقامات و نهادهای ذیربط نظارت کنند (ماده ۶) و به منظور تسهیل در رسیدگی به شکایات، شکایات مربوط به محاکم را پیگیری نمایند (ماده ۱۲).^{۲۷}

در دوره گزارش‌دهی، ستره محکمه‌/داره حاکم ۲۵ اطلاعیه منتشر کرد که نقش محاکم‌/داره حاکم را در میانجیگری و رسیدگی به مجموعاً ۳۱ قضیه قتل در ۱۲ ولایت را برجسته می‌سازد. این قضایا شامل موارد قتل عمد که ممکن است مستوجب قصاص (مجازات اعدام) باشد، و نیز موارد قتل غیر عمد بوده است.^{۲۸}

[۲۶] صفحه ایکس ستره محکمه‌/داره حاکم (https://x.com/SupremeCourt_af/status/۲۱۰۳۷۸۵۲۷۶۲۷۵۴۱۳۰۳۷?s=۲۰).

[۲۷] صفحه ایکس وزارت عدلیه‌/داره حاکم (<https://x.com/MojAfghanistan/status/۲۱۰۴۸۷۵۹۸۰۰۷۰۲۶۰۹۴۴?s=۲۰>).

[۲۸] اعلامیه‌های مختلف منتشرشده در صفحه ایکس ستره محکمه‌/داره حاکم (https://x.com/SupremeCourt_af/).